

KOLMIPORTAISEN TUEN MALLI VARHAISKASVATUKSESSA MIKKELIN KAUPUNGISSA

Elokuun 2022 alussa voimaan tullut lakimuutos varhaiskasvatuksen kolmiportaisesta tuesta on huomioitu päivitetystä palvelusetelikäsikirjassa. Lakimuutoksen toteuttamiseen valtioneuvosto on myöntänyt erityisavustuksen kunnille vv. 2022-2023 lakimuutoksen toteuttamiseen.

Palvelusetelikäsikirja on toimitettu lautakunnan jäsenille, joten kaikkia kolmiportaisen tuen käyttöönottoon liittyviä asioita en kirjoita uudelleen tähän kirjeeseen.

Mikkelissä yksityisistä palvelutuottajista ainoastaan Päiväkotiyhdistys Rölli ry:llä on oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja palvelemaan yhdistyksen kolmen yksikön tuen tarpeessa olevia lapsia. Hän on toiminut ammatissaan 15 vuotta eikä tällä hetkellä työskentele lapsiryhmässä, jotta yhdistys voisi toteuttaa tätä yhteiskunnallisesti merkittävää lakimuutoksen kohtaa parhaalla mahdollisella tavalla. **Aluehallintoviraston kyselyn mukaan (9.7.2021) koronapandemian jälkeen kouluissa ja varhaiskasvatuksessa tuen tarve on kasvanut. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille tehdyn kyselyn vastauksissa korostuu huoli lisääntyneistä oppimisen vaikeuksista, uupumuksesta ja psyykkisistä oireista.** Näkemykseni mukaan tuen tarpeen varhainen toteaminen ja ongelmiin puuttuminen jo varhaiskasvatuksessa edesauttavat lapsen sujuvan koulunkäynnin aloittamista myöhemmin.

Palvelusetelikäsikirjan liitteen mukaan varhaiskasvatuksen lähtökohtana on kaikille lapsille yhteinen ja yhtäläinen laadukas varhaiskasvatuksen perusta. Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen toteutuu varhaiskasvatuksen arjessa laadukkaana pedagogiikan ja suunnitellun kasvu- ja oppimisympäristön keinoin. Tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan, vähäisestä vahvempaan. Palveluntuottajan tulee järjestää varhaiserityiskasvatuksen tukipalvelut riittävässä laajuudessa joko ostamalla tai tuottamalla palvelu itse. Varhaiskasvatuksen arki, toimintatavat ja yhteiset käytänteet perustuvat hyvään, laadukkaaseen peruspedagogiikkaan, jonka perustalle rakennetaan yleinen, tehostettu tai erityinen tuki. Lisäksi liitteessä mainitaan mm. ”Erityinen tuki pitää sisällään kaikki edellä mainittujen yleisen ja tehostetun tuen toimenpiteiden sekä järjestelyjen lisäksi **vahvoja rakenteellisia järjestelyjä**”, juuri niitä olemme yhdistyksessä tehneet siirtäessämme varhaiskasvatuksen erityisopettajan työskentelemään lapsiryhmän ulkopuolella. Lisäksi käsikirjan liitteessä mainitaan lukuisia muita tehtäviä, jotka sisältyvät lakimuutoksen toteuttamiseen.

Näkemykseni mukaan yhdistys palvelee myös kaupungin perusopetusta näillä järjestelyillä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on julkaissut tammikuussa 2023 ensimmäisen Sivistyskatsauksen, joka kuvaa koko hallinnonalan kehitystä viime vuosikymmenten ajalta. 1990-luvulta alkanutta vaihetta leimaavat oppimistulosten heikkeneminen, suomalaisten koulutustason nousun pysähtyminen sekä julkisten sivistyspanostusten hidas lasku. Vuosituhannen vaihteessa alkanut oppimistulosten lasku on Suomessa ollut kansainvälisesti poikkeuksellisen nopeaa ja useissa tutkimuksissa todettu lukutaidon ja matematiikan osaamisen heikkeneminen vastaa yli vuoden, joissain aineistoissa kahden vuoden, oppimista. (Lähde: OKM Sivistyskatsaus 2023)

Ehdotan, että tuen tarpeessa olevien lasten palvelusetelin kerroin on 2,5 maaliskuun 2023 alusta lukien niissä yksityisten palveluntuottajien yksiköissä, joiden palveluksessa on oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Perusteluna edellä mainitun lisäksi valtioneuvoston myöntämä erityisavustus lakimuutoksen toteuttamiseen. Lisäksi totean, että lakimuutos tuli voimaan jo 1.8.2022. Yhdistyksemme on toteuttanut lainkirjainta siitä lähtien saamatta mitään rahallista kompensatiota esim. valtioneuvoston

erityisavustuksesta. Pitkässä juoksussa yhdistyspohjaisen toimijan taloudelliset resurssit tulevat vastaan toteuttaa tuen tarpeen lakimuutoksia niin, että varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee yllä kuvatulla tavalla. Olen myös ehdottanut varhaiskasvatusjohtaja Taina Haliselle mahdollisuutta tiivistää yhteistyötä varhaiskasvatuksen tuen tarpeessa olevien lasten auttamiseksi tulevaisuudessa saatuamme tietoa heidän lukumääränsä kehityksestä Mikkelin kaupungissa ja kaupungin omien resurssien riittävydestä tässä asiassa.

Mikkelissä 25.1.2023

PÄIVÄKOTIYHDISTYS RÖLLI RY

Päivi Väisänen, Hallituksen puheenjohtaja